

Suomen Potilasliitto ry
Helsinginkatu 14 A 1
00500 Helsinki

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33, 00023 Valtioneuvosto

Asia: Lausuntopyyntö STM129:00/2014

Pyydettyinä lausuntona STM129:00/2014 (23.01.2017) koskien potilasvahinkovakuutustyöryhmän loppuraporttia. Suomen Potilasliitto ry esittää lausunnossaan kunnioittavasti seuraavaa:

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 21.1.2015 työryhmän potilasvahinkolain uudistamiseksi. Tavoitteena oli korjata lainsäädännön soveltamisen puutteet ja epäkohdat.

Vaikka Suomen Potilasliitto on itsekin ollut potilasvahinkovakuutustyöryhmän jäsenenä valmistelemassa nyt po. esitystä, haluaa liitto tuoda edelleen esille huolensa uudistuksen lopullisista vaikutuksista, jotka saattavat pahimmillaan merkitä potilaiden joutumista eriarvoiseen asemaan tai esityksen muodostuvan merkitykseltään nimelliseksi potilaan oikeussuojan kannalta.

Potilasvahinkolain uudistamista selvittänyt työryhmä esitti yleisenä tavoitteenaan lain rakenteen uudistamista siten, että lainsäädännöstä selkeästi ilmeni eri osapuolien oikeudet ja velvollisuudet. Arvioitaessa potilasvahinkojen korvaamista koskevan sääntelyn muutostarpeita, on erityisesti huomiota kiinnitetty vahinkoa kärsineiden potilaiden asemaan.

Lausuntopyynnössä on kuitenkin yhteen vedettynä lähtökohtainen ongelma, joka tätä esitystä rasittaa:

”Työryhmä laati ehdotuksensa hallituksen esitysluonnoksen muotoon. Ehdotuksessa on otettu huomioon voimassaoleva lainsäädäntö. Siinä ei siten ole otettu vielä huomioon vireillä olevan sosiaali- ja terveydenhoidon ns. Sote-uudistuksen mahdollisia vaikutuksia. Nämä vaikutukset arvioidaan ja otetaan huomioon potilasvahinkolainsäädännön jatkovalmistelussa. Tavoitteena on, että lait tulisivat voimaan samaan aikaan Sote-uudistuksen kanssa eli vuoden 2019 alusta.”

Näin ollen työryhmä on ainakin jossakin määrin joutunut tekemään esitystään sellaiseen suuntaan, jonka päämäärä ei ole täysin selvä. Vastaavasti Sote-uudistusta tehtäessä ei olla täysin selvillä siitä, miten nyt esitettävänä oleva potilasvahinkolaki asettuu työn alla olevaan uudistukseen.

Suomen Potilasliitto esittää painavan huolensa siitä, että kiireellinen aikataulu saattaa johtaa siihen, että kahta tärkeää lakiuudistusta valmistellaan siten, että ne eivät kohtaa toisiaan. Tilanne on verrattavissa valtakunnallisen laadunseurantarekisterin puuttumiseen. Erilaisia laatutyökaluja toki on runsaasti, mutta ne eivät keskustele keskenään ja esimerkiksi potilaan kyky tehdä aitoja valintoja erilaisten hoitoyksiköiden välillä on heikko. Käytännössä tällaisen valinnan voi tehdä varmasti vain hyvillä suhteilla ja mediaa seuraamalla.

Nyt kaksi uudistuslinjaa etenee kiireellä ilman varmuutta siitä, voidaanko ne kytkeä saumattomasti toisiinsa.

Suomen Potilasliitto esittää, että nyt po. työryhmän esitys otetaan Sote-uudistuksen erääksi lähtökohdaksi ja työväliseksi, jotta sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukset lähtökohtaisesti saadaan niveltymään uuteen potilasvahinkolakiin ilman, että niihin jää katvealueita.

Helsingissä 9. päivä maaliskuuta 2017

Paavo Koistinen, puheenjohtaja
Suomen Potilasliitto ry

Jaakko Ojanne, sihteeri
Suomen Potilasliitto ry